

Wrzesień – na start!

Kolejne wakacje i kolejny sezon urlopowy już za nami. Wszystko, co dobre, szybko się kończy. Dla niektórych zbyt szybko. Miejmy nadzieję, że miniony miesiąc pomógł nam przystosować się do nieuniknionych zmian w naszym życiu. Na chwilowy dołek polecam wyprawę na grzyby. Trwa prawdziwy wysyp, którego niespodziewali się najstarsi górale. To miła niespodzianka ze strony natury. Sprawiała radość wszystkim miłośnikom lasu i grzybiarzom. Z pełnymi koszami i dobrymi humorami wracają do domów. W tym miejscu apeluję: zostawmy las czysty! Każdy może zabrać ze sobą choć jeden śmieć. Niby nic, a jak wiele znaczy dla środowiska. No i przyjemniej będzie spacerować, podziwiając piękno otaczającej nas przyrody.

Po kilku tygodniowych upałach i suszy nareszcie nastąpiły deszcze. Wielu nie mogło się doczekać złotej polskiej jesieni. Nastąpiła nagle, skoki temperatur zaskakują nas. Każdy radzi sobie na swój sposób. Domowe soki, syropy, mikstury i po katarze. Ostatnie burze, też wywołują zdziwienie. Oj, dzieje się w tej naturze, dzieje!

A oto garść najnowszych wydarzeń z gminnego podwórka: 2 września odby-

ła się w Szkole Podstawowej w Rymaniu inauguracja roku szkolnego i przedszkolnego; 21 września na rymańskim stadionie odbył się Rodzinny Piknik połączony z pożegnaniem lata; we wrześniu wszyscy uczniowie dołączyli do ogólnoswiatowej akcji Sprzątania Świata. Ciekawą inicjatywę czytelniczą podjęła nasza Gminna Biblioteka. Chodzi o promowanie czytel-

nictwa wśród najmłodszych. Wszystkiego można dowiedzieć się na miejscu. Książka, kontakt z nią jest świetnym środkiem wychowawczym. Warto, drodzy rodzice i opiekunowie, naocznie się o tym przekonać. Nadchodzą długie wieczory, a więc ruszajmy do biblioteki. Wszystkim czytelnikom życzymy pogody ducha.

W.Z.

Wybory do Sejmu RP i do Senatu RP 13 października 2019 roku

Wybory do Sejmu Rzeczypospolitej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zostaną przeprowadzone w dniu 13 października 2019 r. w godzinach od 7.00 do 21.00.

Prawo wybierania ma obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat.

W Gminie Rymań wybory będą odbywały się w czterech lokalach wyborczych:

1. Sala konferencyjna Urzędu Gminy w Rymaniu – lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (głosują mieszkańcy sołectwa Rymań).
2. Sala wiejska w Rymaniu – lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełno-

sprawnych(głosują mieszkańcy sołectw : Dębica, Leszczyn, Rzesznikowo).

3. Sala wiejska w Kinowie (głosują mieszkańcy sołectw: Starnin, Kinowo i Jarkowo).

4. Sala wiejska w Gorawinie (głosują mieszkańcy sołectw: Gorawino i Drozdowo).

W wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej głosować można **tylko na jedną listę kandydatów**, stawiając na karcie do głosowania znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego z kandydatów z tej listy (wskazując jego pierwszeństwo do otrzymania mandatu).

W wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym, w którym za-

rejestrowano więcej niż jednego kandydata, głosować można **tylko na jednego kandydata**, stawiając na karcie do głosowania znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego z kandydatów.

Tak jak w poprzednich wyborach, Urząd Gminy zorganizuje jeden kurs autobusu, który umożliwi wyborcom dojazd do lokali wyborczych.

Przypominamy, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, przed przystąpieniem do głosowania, każdy wyborca okazuje komisji obwodowej dokument tożsamości ze zdjęciem.

Spotkanie SH Dębosz w Urzędzie Gminy Rymań

5 czerwca członkowie Stowarzyszenia Historycznego zostali zaproszeni na spotkanie w Urzędzie Gminy Rymań. Obecny był Wójt Gminy Mirosław Terlecki oraz Przewodnicząca Rady Gminy Anna Dworek.

Spotkanie prowadził Tadeusz Dach, który dziękował wszystkim członkom Stowarzyszenia za działania, które doprowadziły do zdobycia „Kołobrzeskiego Pegaza Kultury”. Do podziękowań dołączył M. Terlecki oraz A. Dworek. Wójt Gminy gratulował zdobycia nagrody oraz podkreślił, że nasze działania bardzo mocno promują gminę Rymań w całym powiecie.

Stowarzyszenie Historyczne w dru-

gim pół-

roczu

2019

roku

min.

zakończy

renowację

pomnika

wojennego

w Rymaniu,

brało czynny

udział w orga-

nizacji 750-le-

cia

PODZIĘKOWANIA

Podziękowania

Wyrazy wdzięczności i podziękowania

składamy wszystkim tym,

którzy wzięli udział w poszukiwaniach

i przyczynili się do odnalezienia

Naszej córki Małgorzaty Okulicz

Z tego miejsca za okazałą pomoc serdecznie

dziękujemy – Rodzice

PULS RYMANIA

Wewnętrzny Biuletyn Informacyjny Rady Gminy Rymań

78-125 Rymań • ul. Szkolna 7 • Tel. 94 35 83 127

www.ryman.pl • ug@ryman.pl

Zespół redakcyjny: Karolina Usarek, Irena Justyńska, Henryka Zięba.

Współpraca: Tadeusz Dach, Edmund Kaźmierski, pracownicy Urzędu Gminy, nauczyciele SP w Rymaniu.

Skład i druk: Drukarnia „DJ Media”, 72-200 Nowogard, ul. Bohaterów Warszawy 7a, Nakład 800 egz.

cia Starnina, wykonało duży remont Izby Muzealnej, powiększając ją o kolejne pomieszczenia, a obecnie przygotowuje nową ekspozycję, brało udział w obchodach Europejskich Dni Dziedzictwa oraz będzie brało udział w

szkole w Rymaniu w obchodach rocznicy Święta Niepodległości. Ponadto Grupa Poszukiwawcza Stowarzyszenia nadal prowadzi prace na

poniemieckim lotnisku *Pinnow* (Rzesz-nikowo).+

Spotkanie odbyło się we wspaniałej atmosferze i zakończone zostało wspólnym zdjęciem ze zdobytym „Pegazem”.

Serdeczne podziękowania składamy firmie „Piekarnia, cukiernia Makarewicz” z Rymania oraz p. Pawłowi Makarewiczowi osobiście, który przekazał wspaniały tort dla uświetnienia tego spotkania. Również dziękujemy p. Renacie Janowskiej z Urzędu Gminy w Rymaniu, która pomogła nam w organizacji tej uroczystości.

źródło: www.gorawino.net

Inwestycje drogowe na terenie gminy

Wsparcie finansowe z Urzędu Wojewódzkiego w ramach Funduszu Dróg Samorządowych umożliwiło Gminie Rymań w ostatnich miesiącach realizację inwestycji drogowych.

W chwili obecnej trwają prace przebudowy drogi gminnej prowadzącej na cmentarz w miejscowości Gorawino. Roboty drogowe mają potrwać do listopada tego roku.

W sierpniu złożono kolejny wniosek o dofinansowanie na zadanie polegające na przebudowie drogi gminnej w miejscowości

ści Drozdowo. Obecnie czekamy na decyzję o przyznaniu dofinansowania.

Natomiast we wrześniu została podpisana umowa na przebudowę drogi wewnętrznej ulicy Mickiewicza w Rymaniu. W chwili obecnej trwają procedury pozwalające wyłonić wykonawcę realizacji zadania, tak aby droga była na wiosnę oddana do użytku.

Realizacja powyższych inwestycji drogowych wpłynie na poprawę bezpieczeństwa ruchu samochodowego, rowerowego i pieszego, podwyższy komfort użytkowników drogi oraz wpłynie na poprawę estetyki ulic i otoczenia.

K.U.

NOWY OKRES ZASIŁKOWY

Mimo okresu wakacyjnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej trwa gorący okres zasiłkowy. Od 1 lipca można było składać wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach programu „Rodzina 500+” drogą elektroniczną, natomiast od 1 sierpnia drogą tradycyjną. Już blisko 400 wniosków wpłynęło o świadczenie „500+”.

Aby uzyskać prawo do świadczenia wychowawczego na nowych zasadach od 1 lipca 2019 roku, rodzic dziecka, na które obecnie nie pobierał tego świadczenia, musiał złożyć wniosek w okresie od 1 lipca do 30 września 2019 r., żeby świadczenia były wypłacone z wyrównaniem za minione miesiące. Wnioski złożone w kolejnych miesiącach spowodują, że przyznanie świadczenia nastąpi począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnio-

nymi dokumentami. Na chwilę obecną z rządowego programu „Rodzina 500+” korzysta ponad 500 dzieci.

Wraz ze świadczeniem wychowawczym przyjmowane są wnioski o ustalenie prawa do świadczenia „Dobry Start”. Celem programu jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci niezależnie od kapitału kulturowego, społecznego i materialnego rodzin. Od 1 sierpnia 2019 r. zmieniło się rozporządzenie dotyczące realizacji rządowego programu „Dobry Start”, w taki sposób, że

świadczenie przysługuje również na dzieci uczące się w szkole dla dorosłych, albo w szkole policealnej. Studentom natomiast to świadczenie nie przysługuje, nawet jeśli spełniają kryterium dotyczące wieku.

Jako że świadczenie ma charakter powszechny, objęło wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny 2019/2020. Z rządowego programu skorzystało dotychczas 442 dzieci. Wnioski o świadczenie „Dobry Start” należy złożyć ostatecznie do 30 listopada.

Czyn społeczny w Drozdowie

3.08.2019 r. połączono siły Rady Sołectkiej wraz z Sołtysem, Kołem Gospodyń Wiejskich „Drozdowianki” oraz mieszkańcami Drozdówka i wzięto udział w „czynie społecznym”, jakim była poprawa nawierzchni drogi gminnej z Drozdowa do Drozdówka. W tym celu

przeprowadzono prace na odcinku ok. 3 km poprzez rozproszanie materiału uzupełniającego. Celem głównym była poprawa drogi i bezpieczeństwa ruchu na tejże drodze, tym samym poprawa dojazdu do gospodarstw domowych i podniesienie jakości życia mieszkańców Droz-

dówka. „Czyn społeczny” odbył się w miłej atmosferze i ze śpiewem na ustach pań z KGW Drozdowianki. Wspólne wykonywanie prac przez mieszkańców przyczyniło się do integracji, co jest wartością nieocenioną.

Program Czyste Powietrze w Rymaniu

Gmina Rymań rozpoczęła współpracę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie w realizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, by – w trosce o środowisko – wspólnie przyjmować jeszcze więcej wniosków od mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, a w konsekwencji – jeszcze skuteczniej wpłynąć na poprawę jakości powietrza w naszym regionie.

Celem Programu Czyste Powietrze jest eliminacja zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery przez nieefektywne źródła ciepła oraz poprawa efektywności energetycznej istniejących budynków jednorodzinnych, a także uniknięcie emisji zanieczyszczeń pochodzących z nowo budowanych budynków. Do 2029 roku na wymianę źródeł ciepła i kompleksową termomodernizację budynków zostanie przeznaczona kwota 103 miliardów złotych, z czego dofinansowanie w formie dotacji wyniesie około 63,3 miliarda złotych, a w formie pożyczek - 39,7 miliarda złotych. Beneficjenci o najniższych dochodach mogą liczyć nawet na 90% bezwrotnej dotacji. Wysokość dopłat zależy od dochodu na osobę w gospodarstwie domowym. Koszt kwalifikowany przedsięwzięcia to minimum 7 tysięcy złotych, a maksymalnie 53 tysiące złotych. Środki można przeznaczyć na wymianę źródła ciepła na ekologiczne i kompleksową termomodernizację domu jednorodzinnego, w tym docieplenie ścian i stropów, wymianę okien i drzwi na energooszczędne, montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej czy instalacji odnawialnych źródeł energii.

Ułatwienie dla beneficjentów i wsparcie dla Gmin ze strony Funduszu

Umożliwienie składania wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze także bezpośrednio do Gmin to dla mieszkańców duże udogodnienie. Na podstawie Porozumienia zawartego między Funduszem a Gminą beneficjenci mogą składać wnioski nie tylko w biurach Funduszu w Szczecinie, Koszalinie. Wnioski można będzie złożyć także w Urzędzie Gminy w Rymaniu.

Do zadań samorządu w ramach realizacji zapisów Porozumienia będzie należało między innymi: pomoc mieszkańcom w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie, sprawdzanie ich poprawności, a także prowadzenie działań doradczych. Wnioski o dofinansowanie wraz z załącznikami – po pozytywnej weryfikacji przez Gminę – trafią do WFOŚiGW w Szczecinie, który ostatecznie weryfikując i zatwierdzając złożony przez Beneficjenta wniosek, przyzna i wypłaci środki na realizację ekologicznej inwestycji. K.U.

Targi Rolne Agro Pomerania w Barzkowicach

07 września Przedstawiciele Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Siła w Grupie” w Gościnie, brali udział w Targach Rolnych Agro Pomerania w Barzkowicach. Jest to jedno z największych wydarzeń rolniczych w naszym kraju. Biorą w nim udział wystawcy krajowi i zagraniczni. Spotkanie to daje możliwość nawiązania nowych kontaktów handlowych i branżowych. Nasze Stowarzyszenie reprezentowali Prezes Włodzimierz Wróbel oraz Wiceprezes Pani Elżbieta Kuczma, która jednocześnie reprezentowała przedsiębiorców prezentując produkt lokalny „Ogórek Kołobrzeski”. Jednocześnie w tym czasie realizowane były „Polsko-Szwedzkie dni przedsiębiorczości”, w których biorą udział Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Siła w Grupie” z Gościna, Lo-

kalna Grupa Działania „Powiatu Świdwińskiego” ze Świdwina, „Centrum Inicjatyw Wiejskich” z Łobza, Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo w Rozwoju” z Wolina, Lokalna Grupa Działania „Gryflandia” z

Gryfic, Stowarzyszenie Dolonoodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich z Gryfina oraz Lokalna Grupa Działania „Sydost Leader Ideell Trening” ze Szwecji.

„O zdrowiu dla zdrowia”

KICHAJ NA PRZEZIĘBIENIE

Wrzesień w tym roku rozpoczął się piękną pogodą. Słoneczne i piękne dni sprawiły, że sezon na przeziębienie dopiero przed nami. Co zrobić, aby wzmocnić nasz organizm?

Aby przetrwać okres jesienno – zimowy bez chorowania, trzeba już teraz zadbać o wzmocnienie organizmu. Sposobów na podniesienie odporności jest wiele; od naturalnych zalecanych przez nasze mamy i babcie, po nowoczesne, oparte na preparatach z apteki.

Daj opór przeziębieniu

Nadrzędną zasadą na podniesienie odporności jest zdrowa dieta, ruch i... odpowiedni strój. Powyższe elementy mogą uchronić nasz organizm przed chorobą.

Zadbajmy o witaminy na talerzu, regularne spacerunki i ciepłą kurtkę.

Jesienna dieta

Jesienią organizm potrzebuje więcej witamin niż latem. Należy pamiętać, aby na naszych talerzach pojawiły się sezonowe owoce i warzywa. Jedzmy zdrowo, unikajmy tłustych potraw, fast foodów i zbyt dużej ilości słodyczy. Rozpocznijmy dzień pełnowartościowym posiłkiem - lekkim i takim, który da nam energię na cały dzień. W diecie powinny znaleźć się świeże warzywa i owoce. Zawierają one antyoksydanty i witaminy dzięki czemu wspierają nasz układ odpornościowy i pomagają zwalczyć infekcje. Warzywa bogate w witaminę A, C i E to marchew, szpinak, papryka, bataty, jarmuż, brukselka, kalafior i kapusta.

Pamiętajmy, że warzywa są zdrowsze niż ciastka lub batoniki!

Odporne ciało

Nasza kondycja fizyczna to ważny element pomagający utrzymać odporność organizmu na zachorowania. Chodźmy więc na długie spacerunki, biegajmy, róbmy sobie przejażdżki rowerowe. Każdego dnia starajmy się zapewnić naszemu organizmowi dawkę ruchu. Jesienią warto też

skorzystać z ostatnich słonecznych dni – słońce pozytywnie wpływa na organizm i samopoczucie, pomaga wchłaniać wit. D3, poprawia też nastrój oraz pobudza układ odpornościowy. Źródłem witaminy D są również ryby morskie, jaja, produkty mleczne, sery i oleje roślinne.

Ubieramy się na cebulkę

Jesienią pogoda bywa kapryśna. Dlatego powinniśmy zadbać o odpowiednią na pogodę odzież.

Ubierajmy się na cebulkę, abyśmy w razie zmiany pogody mogli zdjąć lub ubrać dodatkową odzież.

Unikajmy stresu

Unikajmy stresu w domu i w pracy. Starajmy się właściwie ustawiać priorytety. Długotrwały stres obniża odporność organizmu, narażając go na różnego rodzaju choroby.

Nasz sen

Sen stanowi niemal połowę naszego życia. To ważny element funkcjonowania człowieka - regeneruje organizm, zapewnia zdrowie fizyczne i psychiczne. Podczas snu odbudowuje się nasz układ immunologiczny. Zadbajmy, więc o prawidłowy sen; wywietrzmy pomieszczenie, unikajmy spania w przegrzanych pokojach, zadbajmy o komfort snu i jego odpowiednią długość. Zdrowy człowiek potrzebuje od 5 do 7 godzin snu.

Co nas wzmocni?

1. Herbaty ziołowe i owocowe

Warto je pić jesienią np. z malin, dzikiej róży, krwawnika, rumianku, pokrzywy czy dziurawca. Najlepiej gdy mamy własne suszone zioła.

2. Czosnek i cebula

Warto jesienią dodawać do potraw czosnek i cebulę; mają one działanie antybakteryjne, nazywane są czasami naturalnymi antybiotykami. Można je jeść na kanapkach, dodawać do past, sałatek i innych dań. Sprzymierzeńcem w walce z infekcjami będą też probiotyki czyli różnego rodzaju kiszonki, zakwasy oraz jogurty naturalne. Regularne spożywanie tych produktów pomoże zadbać o odpowiedni stan flory jelitowej i walczyć z niechcianymi wirusami.

3. Kwasy tłuszczowe Omega -3

Znajdują się w rybach morskich, np. w tuńczyku. Wzmagają produkcję białych krwinek i likwidują szkodliwe bakterie.

4. Dieta na odporność

Unikajmy wysoko przetworzonego jedzenia, fast foodów i półproduktów. Ograniczmy białe pieczywo, biały ryż, cukry i tłuste mięso. Jedzmy razowe pieczywo, chudy nabiał, owoce i warzywa oraz białe mięso i ryby. Czerwone mięso jedzmy rzadziej, wybierajmy dobrej jakości produkty, świeże i przyrządzone z dodatkiem ziół. Mięsa gotujemy, dusimy, grillujemy, rzadko smażymy!

5. Suplementy diety

6. Imbir kontra bakterie

Działa przeciwzapalnie, przeciwgrzybiczo, przeciwwirusowo i wzmacnia organizm. Zwalcza bakterie, pobudza wydzielanie soków trawiennych, poprawia ukrwienie kończyn, skóry i mózgu. Możemy go pić z ciepłą wodą lub herbatą albo dodawać do potraw.

7. Na co migdały?

Odporność podnoszą także migdały. Garść migdałów dziennie poprawi nam nastrój, ukoji nerwy i pomoże walczyć z zarazkami. Możemy je jeść jako przekąskę albo dodawać np. do sałatek.

Opracował: I. M.

Uśmiechnij się!!!

- Doktorze moja żona bez przerwy kaszle. Próbowaliśmy już wszystkich lekarstw, ale kaszel nadal nie mija.

- A zioła Pan próbował?

- Próbowałem. Kaszle i się śmieje.

„Wędkarska przygoda dzieci i młodzieży”

W niedzielę 14 lipca w sołectwie Kinowo odbyła się „Wędkarska przygoda dzieci i młodzieży” – projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Karp Team Rymań w ramach Marszałkowskiego Programu Społecznik na lata 2019 – 2021.

Projekt skierowany był do dzieci członków stowarzyszenia oraz dzieci, młodzieży i wszystkich mieszkańców sołectwa Kinowo. Imprezę rozpoczął Prezes stowarzyszenia Michał Bany, który na początku powitał przybyłych gości, wśród których byli – Poseł na sejm RP Marek Hok, Członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego Janusz Gromek, Wójt Gminy Rymań Mirosław Terlecki, Wiceprezes Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej Lech Bany, Prezes Koła PZW Drzonowo Jan Stróżak oraz przedstawiciele lokalnej władzy – sołtys wsi Dariusz Kowalczyk oraz radna rady gminy Rymań Marta Dybowska. Po części oficjalnej rozpoczęto realizację projektu. Obecne dzieci zostały podzielone na trzy grupy, dla których członkowie stowarzyszenia przeprowadzili prelekcje o tematyce ekologicznej – wędkarskiej. Następnie wśród chętnych uczestników spotkania przeprowadzony został konkurs plastyczny pn: „Wędkarska przygoda moimi oczami”, w którym pierwsze miejsce zdobyła Marcelinka Józkowiak z Kinowa, która wykonała pracę plastyczną z plasteliny, drugie miejsce zdobyła Martyna Gierasimow – również mieszkanka Kinowa, a trzecie miejsce zdobył Oliwier Rękawek – syn członka stowarzyszenia. Po konkursie plastycznym dzieci, które uczestniczyły w prelekcjach otrzymały do uzupełnienia quiz sprawdzający wiedzę, jaką zdobyły w prelekcjach. W tej grupie 2 osoby wypełniły test bezbłędnie – Justynka Kowalczyk z Kinowa oraz Kacper Czołnowski – syn członka

stowarzyszenia. Ostatnim etapem projektu były zawody wędkarskie dla dzieci, w których uczestniczyło 12 osób. W trakcie zawodów złowiono wiele ryb. Najlepszym wędkarzem został mieszkaniec Kinowa – sześcioletni Oliwier Kowalczyk, drugie miejsce zdobyła również mieszkanka Kinowa Aneta Dybowska, a trzecie miejsce zajął najmłodszy uczestnik zawodów, syn członka stowarzyszenia – pięcioletni Ksawery Czołnowski

W trakcie trwania imprezy dla uczestników spotkania przygotowany był ciepły poczęstunek – przekąski z grilla oraz zupa pomidorowa, sałatki, chleb ze smalcem i ogóreczki małosolne, słodki poczęstunek – ciasta przygotowane przez żony członków stowarzyszenia i mieszkanki Kinowa oraz owoce i słodkości, zakupione dzięki środkom otrzymanym od sponsora – Firmy Container Moduł z Rymania. Całe spotkanie przebiegło w bardzo miłej i rodzinnej atmosferze, pogoda dopisała, dzięki cze-

mu udało się zrealizować wszystkie założenia projektu, a i frekwencja uczestników bardzo zadowolili organizatorów imprezy. Dzięki otrzymanej dotacji zakupiono namiot cateringowy, wędkarki oraz drobny sprzęt wędkarski do przeprowadzenia zawodów, materiały promujące projekt, statuetki oraz nagrody rzeczowe dla uczestników konkursu plastycznego, quizu i zawodów wędkarskich, materiały plastyczne do konkursu. Prezes stowarzyszenia Michał Bany oraz Wójt Gminy Rymań w trakcie swoich wystąpień dziękowali wszystkim członkom stowarzyszenia oraz mieszkańcom sołectwa Kinowo za ogromną pomoc i zaangażowanie w prace, jakie wykonano nad stawem w Kinowie, żeby przygotować teren do przeprowadzenia spotkania. W trakcie imprezy wręczono również podziękowania dla sponsorów – firm i osób, które wsparły całą inicjatywę pomocą rzeczową lub finansową. Podziękowania otrzymał Wójt Gminy Rymań Mirosław Terlecki, mieszkaniec Kinowa Lech Bany oraz przedstawiciel Firmy Container Moduł z Rymania, która od dwóch lat wspiera finansowo inicjatywę stowarzyszenia Karp Team Rymań. Zrealizowany projekt pokazał, jak bardzo potrzebne są takie przedsięwzięcia. Na twarzach dzieci przez cały czas widać było uśmiech, zadowolenie, dorośli mieli okazję, żeby się spotkać, wspólnie pracować, a potem wspólnie odpoczywać i relaksować się nad stawem. Zdaniem organizatorów cel projektu – integracja, aktywne spędzanie czasu wolnego, krzewienie idei wędkowania oraz zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży o potrzebie ochrony środowiska zostały osiągnięte w stu procentach.

Balonowy piknik rodzinny w Rymaniu

W sobotę 21 września na stadionie sportowym w Rymaniu odbył się piknik rodzinny pn.: „Pożegnanie lata”, który pokazuje, że dobrze można bawić się również po wakacjach. Jego główną atrakcją były balony. Fundacja AERO DREAM umożliwiła uczestnikom pikniku loty balonem na uwięzi, dzięki którym mogli wznieść się na krótką chwilę.

Najmłodszym uczestnikom przypadało do gustu zabawa z animatorem, dzieci mogły również skorzystać z darmowych dmuchawców i gokartów.

Zarówno dla młodszych jak i starszych uczestników pikniku przygotowano zabawy i konkursy rodzinne, dzięki którym dobrze się bawili i wesoło spędzali sobotnie popołudnie.

W trakcie pikniku, jak zawsze, wystąpił niezastąpiony zespół śpiewaczy Białule.

Piknik został zorganizowany przez Urząd Gminy Rymań, Radę Sołecką, Gminną Bibliotekę Publiczną oraz Fundację Aero Dream.

Serdeczne podziękowania składamy wszystkim uczestnikom imprezy za udział i wspaniałą zabawę.

Wszystkim instytucjom i osobom, które w różny sposób wspomogły organizację uroczystości, składamy serdeczne podziękowania.

K.U.

„Podróże kształcą”

To powiedzenie znają wszyscy bardzo dobrze. O jego prawdziwości przekonują się co roku Nasi Seniorzy. W sierpniu wyruszyliśmy autokarem na trzydniową wycieczkę w okolice Krakowa i na Szlak Orlich Gniazd. Głównym celem tej wycieczki było poznanie dziedzictwa kulturowego Polski, jej historii i przyrody.

Pierwszy przystanek Częstochowa Opactwo Paulinów na Jasnej Górze i Cudowny Obraz Matki Bożej Częstochowskiej, choć byliśmy już wielokrotnie w tym wyjątkowym miejscu, wrażenie ciągle robi ogromne. Po krótkim pobycie w Częstochowie, wyruszyliśmy na Szlak Orlich Gniazd i zatrzymaliśmy się na dłuższy postój w Pieskowej Skale, gdzie zwiedziliśmy Muzeum. Zamek ten, podobnie jak Kazimierzowski w Ojcowie, był ważnym ogniwem w łańcuchu fortyfikacyjnym broniącym drogi handlowej z Krakowa na Śląsk. Dziś należy do czołówki nielicznej grupy zabytków polskiego odrodzenia i jest dużą atrakcją turystyczną na Szlaku Orlich Gniazd. Tu też mieliśmy czas na wypicie dobrej kawy na Tarasach zamkowych z pięknymi widokami na Ogrody Zamkowe.

Udaliśmy się w dalszą podróż na nocleg do Pałacu w Śmiłowicach niedaleko Krakowa. Tu spędziliśmy najbliższe wieczory na wspólnym odpoczynku i zabawie. Nikogo nie trzeba było zbytnio zachęcać – wszyscy razem świetnie się bawili. Drugiego dnia naszą wędrowkę rozpoczęliśmy od Saniątek, gdzie zwiedziliśmy Klasztor. Jest to najstarsze Opactwo Benedyktynów na ziemiach polskich. Mają za sobą ponad 800-letnią historię, kresloną mozolnie dzień po dniu przez tutejsze mniszki. Dzięki ich wierze w Boga, wierności regule, codziennej modlitwie i pracy Opactwo istnieje po dziś dzień. Co ważne, kryje w sobie moc wiary oraz unikatowe zbiory, stanowiące wysokiej klasy Dziedzictwo Narodowe.

Następnie podziwialiśmy Kopalnię Soli w Wieliczce. Kopalnia Soli „Wieliczka” to jeden z najcenniejszych zabytków kultury materialnej i duchowej na ziemiach polskich, rocznie odwiedzany przez ponad milion turystów z całego świata. To także zabytek klasy światowej, wpisany jako jeden z pierwszych dwunastu obiektów na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. Zostaliśmy oczarowani tą kopalnią. Kopalnia kryje niejedną tajemnicę – m.in. gąszcz korytarzy połączonych w jeden wielki labirynt, kaplic, podziemnych jezior, edukacyjnych ekspozycji

opowiadających o dawnych technologiach i pracy Górników w wydobywaniu soli. Oczywiście przeszliśmy tę podziemną trasę, w czasie wolnym, niektórzy spędzili czas na Rynku było niezwykle miło, wypicie kawy czy zjedzenie dobrego ciastka w takim miejscu i wspaniałym towarzystwie na długo zostanie w naszej pamięci. Na koniec dnia udaliśmy się do Zamku w Niepołomicach, położony w miejscowości Niepołomice zamek, jest jednym z najbardziej niezwykłych budowli pałacowych, Zamek w Niepołomicach przez wieki był miejscem, w którym odpoczywały koronowane głowy, często był nawet nazywany drugim Wawelem. Wybudował go w XIV wieku Kazimierz Wielki, ale największy rozkwit Niepołomice przeżyły podczas panowania królów Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta, czyli w XVI wieku. Wówczas zamek przebudowano w stylu renesansowym. Na niepołomickim zamku odbywały się zjazdy koronne, sądy nadworne, nadawano tu przywileje, przyjmowano poselstwa, ale najczęściej po prostu polowano w pobliskiej Puszczy Niepołomickiej. Czwartek był już ostatnim dniem wycieczki. W Jędrzejowie zatrzymaliśmy się w drodze powrotnej. Lubimy czasem znaleźć sobie jakieś miejsce i zrobić tam przerwę w podróży. Znalazienie jakiegoś celu po drodze jest więc dla nas świetnym pomysłem i okazją do zwiedzenia jeszcze kolejnych ciekawych miejsc. Tym

razem odwiedziliśmy Klasztor Cystersów w Jędrzejowie. Z opactwem związany jest kronikarz Polski błogosławiony Wincenty Kadłubek. Urodził się około 1150 roku niedaleko Opatowa. Studiował nauki wyzwolone oraz prawo w Paryżu i Bolonii. Po powrocie do Polski został kapelanem księcia Kazimierza Sprawiedliwego. Na jego dworze podjął się napisania kroniki Polski. Znajomość z Leszkiem Białym zadecydowała o poparciu kandydatury Kadłubka na biskupa krakowskiego. W wieku 68 lat Kadłubek zrezygnował z tej zaszczytnej funkcji, ku niezadowoleniu swego protektora. Udał się na piechotę do klasztoru w Jędrzejowie i tu zamieszkał. W swojej celi pracował nad kolejnym tomem kroniki. Zmarł w klasztorze w 1223 roku. A zaraz potem narodził się kult Wincentego Kadłubka.

Trochę obawialiśmy się, że nie da się wejść do środka klasztoru, bo trwają prace remontowe ale na szczęście drzwi były otwarte, a opiekujący się świątynią bracia Cystersi oprowadzili nas po klasztorze, niestety nie mogliśmy z bliska zobaczyć kaplicy Kadłubka, gdyż trwają prace remontowe. Później także brat oprowadził nas po podziemiach klasztoru. W kościele największe wrażenie zrobiły na nas pięknie odnowione stalle i organy.

W dalszą podróż kierowaliśmy się do Nagłowic, które leżą 15 km na północny wschód od Jędrzejowa. Niegdyś mieszkał tu znany polski poeta Mi-

➔ kołaj Rej, który uważał, że w Polsce powinniśmy się posługiwać językiem polskim, sam zresztą czynił to z wielką swadą. I tu także byłoby nam szkoda nie zatrzymać się na chwilę i nie odwiedzić dworku Mikołaja Reja, który mieści się w znakomicie utrzymanym parku. Niemniej, jak się dowiedzieliśmy od pani przewodnik, Rej bardzo dobrze na tych terenach gospodarzył - spławiał zboże, skupował ziemię, z zyskiem ją sprzedawał i nieźle zarządzał swoją kieszą, tak, że pod koniec życia był właścicielem kilku wsi. Miał więc z czego utrzymać ośmioro dzieci. Rej był przy tym człowiekiem ogromnie lubianym i bardzo towarzyskim. W dworku mogliśmy przeczytać list opata sieciechowskiego Mikołaja Wereszczyńskiego, który opisuje co Rej jadł i pijał - pierwsza z czterech stron listu wymienia tylko to, co nasz poeta zjadał na śniadanie! Pod tym względem Mikołaj Rej nie był wyjątkiem, tak się wtedy jadło i piło. Rej, kiedy przyjeżdżał z wizytą - jak pisze opat - „nie wyjechał z tego domu, aż wypił z gośćmi i gospodarzami wszystko”. Znał jednak te nasze narodowe przyzwyczajenia i potrafił z nich żartować. Oto próbka tego, co sam pisał o wizytach naszych przyjaciół: „przyjechali goście, trzy niedziele goszczą. Ojedzą, opiją, jeszcze ściany oszczą”.

Bardzo pięknie o życiu i twórczości Reja opowiadała przewodniczka i jeśli macie Państwo okazję być na tych terenach tak, jak my, to zachęcamy do dworku Mikołaja Reja w Nagłowicach.

Wycieczka nasza pomalutku dobiegała końca, ostatnim miejscem postojowym był Złoty Potok, byliśmy tam z seniorami 20 lat temu, poza ogromnym sentymentem do tego miejsca, to chcieliśmy tu wrócić, bo Złoty Potok przyciąga, gdyż jest po prostu ... piękny! Upał, zmęczenie, widoki, śpiew ptaków, bujna przyroda to samo nas znowu przywitało.... Pałac Raczyńskich przegłądał się w stawie Irydion, w dworku nadal, jak przed laty, działa Muzeum Regionalne im. Zygmunta Krasieńskiego. Złoty Potok to wspaniałe połączenie architektury, literatury, historii i piękna przyrody. Lasy, stawy, źródelka, romantyczne zakątki i doskonałe miejsce do spacerów i poszukiwania ciszy, ale przed nami było jeszcze 600km., do domu, więc mogliśmy tylko zwiedzić Muzeum i ruszyć dalej już w drogę powrotną.

Nasze przygody i wyjazdy, tu na różnych ścieżkach spotykamy się z literaturą, historią wydają też w nas różne owoce, bo przecież docieramy do róż-

nych ciekawych miejsc, często omijamy popularne szlaki, na których już nie raz byliśmy, by poznawać miejsca niezwykle czasami troszkę zapomniane...

I znów żałując, że czas tak szybko mija, nasza podróż dobiegła końca. Dzięki wspaniałemu pięknu Naszej Drogiej Ojczyzny udało nam się zregenerować siły i fantastycznie odpocząć od codziennych zajęć. Był to dla Seniorów czas na relaks. W czasie wędrówek obejrzelibyśmy wspaniałe i ciekawe miejsca, które są elementem dziedzictwa kulturowego i historycznego naszego kraju. Podziwialiśmy piękne „pomniki” i „wytwory” polskiej

przyrody. Na wycieczce stanowili jedną wielką rodzinę.

Myślmy, że takie wyjazdy są bardzo potrzebne i ważne. Zapraszamy do czytania naszych relacji z wyjazdów, spotkań z ciekawymi ludźmi, do czytania ciekawej literatury o tych miejscach, które poznajemy, dla nas polska historia, zabytki i ciekawe miejsca są celem podróźniczym i intelektualnym...

A w drodze powrotnej niektórzy z Nasz niestrudzeni Seniorzy zaczęli odliczać już dni do następnej niezwykłej podróży...

A. W.

Kolejne znaleziska na lotnisku Pinnow

Kolejna wyprawa na dawne, pruskie lotnisko Pinnow, Grupy Poszukiwawczej działającej przy Stowarzyszeniu Historycznym „Dębosz” w Rymaniu. Po raz kolejny też do udziału w poszukiwaniach zaprosiliśmy kolegów ze Stowarzyszenia Historycznego w Brojczach oraz Grupę Eksploracyjną z Kołobrzegu „Parsęta”.

W poszukiwaniach na lotnisku Pinnow po raz kolejny nasi poszukiwacze znaleźli szereg ciekawych przedmiotów. Najciekawszym znaleziskiem tego dnia okazała się podstawa działka MG FF. To już druga taka „zdobycz” znaleziona na tym lotnisku. Pierwszą sprzed kilku miesięcy przekazaliśmy do zbiorów Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu. Obecnie znaleziona podstawa działka po konserwacji zostanie wystawiona w Regionalnej Izbie Muzealnej w Rymaniu.

Wśród poszukiwaczy, chyba po raz pierwszy, mieliśmy aż trzy panie (Ania z Brojcz oraz Monika i Agnieszka z Rymania). Brawo panie za aktywność, a wyniki same „przyjdą”.

Spotkanie poszukiwaczy odbyło się w miłej i przyjemnej atmosferze, a zakończyło się wspólnym grillem, który przygotował, zasponsorował oraz zorganizował nasz kolega Darek Król – wielkie podziękowania!

źródło: www.gorawino.net

Dzień Przedszkolaka z programowaniem

W kalendarzu jest wiele świąt, o których należy pamiętać, jednym z nich jest Dzień Przedszkolaka. Zadbaliśmy więc, aby ten dzień był dla dzieci radosny i pełen niespodzianek. Tradycyjnie odczytaliśmy list, z którego dowiedzieliśmy jakie czekają nas zadania, których wykonanie pomoże udowodnić, że „Serduszka” to prawdziwe przedszkolaki. Tak więc dzieci zatańczyły wspólny, zakodowany taniec, a dzięki wskazówkom umieszczonym w postaci kodu graficznego, trafiły do małej niespodzianki. Przy okazji zaliczyliśmy kolejne zajęcia z programowania.

źródło: www.sspgorawino.szkolna.net

Uczymy dzieci programować

W nowym roku szkolnym 2019/2020 dzieci z zerówki „Serduszka”, biorą udział w ogólnopolskim programie „Uczymy dzieci programować”. Za nimi już drugie zajęcia. W minionych tygodniach dzieci pomogły wróżyć posegregować bajki, które jej się pomieszały. „Serduszka” spisały się doskonale. Dzięki nim bajki znalazły swoich bohaterów.

źródło: www.sspgorawino.szkolna.net

STOWARZYSZENIE RYBACKA LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „MORZE I PARSEŃA”

OGŁASZA V/2019

NABÓR WNIOSKÓW O DOFINANSOWANIE OPERACJI W RAMACH PRIORYTETU 4. „ZWIĘKSZENIE ZATRUDNIENIA I SPÓJNOŚCI TERYTORIALNEJ” OBJĘTEGO PROGRAMEM OPERACYJNYM „RYBACTWO I MORZE”

W związku z tym zaprasza przedsiębiorców do **SKŁADANIA WNIOSKÓW w terminie: 7 października 2019 r. godz. 8:30 - 30 października 2019 r. godz. 15:00**

1. Miejsce składania wniosków: Biuro Stowarzyszenia Rybackiej Lokalnej Grupy Działania „Morze i Parsęta”, ul. Dworcowa 12, 78-100 Kołobrzeg, w dniach: poniedziałek - piątek w godzinach 8:30-15:00
2. Forma wsparcia:
 - a) zwrot kosztów kwalifikowanych w wysokości **do 50%** tych kosztów,
 - b) w przypadku gdy operacja:
 - jest w interesie zbiorowym,
 - ma zbiorowego beneficjenta,
 - projekt ma innowacyjne właściwości, w stosownych przypadkach, na szczeblu lokalnym;
 poziom dofinansowania może zostać podniesiony **do 85%** kosztów kwalifikowalnych.

Warunki udzielenia wsparcia:

1. Złożenie wniosku o dofinansowanie operacji wraz z załącznikami w miejscu i terminie podanym w ogłoszeniu.
2. Operacja jest zgodna z Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia Rybacka Lokalna Grupa Działania „Morze i Parsęta”, tj. operacja, która:
 - a. zakłada realizację celów głównych i szczegółowych LSR, przez osiągnięcie zaplanowanych w LSR wskaźników;
 - b. jest zgodna z programem, w ramach którego jest planowana realizacja tej operacji.
3. Operacja jest zgodna z Ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz.U.2019.1167 t.j. z dnia 2019.06.25) oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 6 września 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji w ramach działań wsparcia przygotowawcze i realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, w tym koszty bieżące i aktywizacja, objętych Priorytetem 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartym w Programie Operacyjnym „Rybacko i Morze” (Dz.U.2019.1442 t.j. z dnia 2019.08.01)
4. Operacja jest zgodna z zakresem tematycznym, który został wskazany w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia.

5. Operacja jest zgodna z lokalnymi kryteriami wyboru operacji oraz zapewnią uzyskanie minimalnej liczby punktów dla danego przedsięwzięcia.

Informacja o wymaganych dokumentach potwierdzających spełnienie warunków udzielenia wsparcia:

1. Wniosek o dofinansowanie zgodny z Priorytetem 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartym w Programie Operacyjnym „Rybacko i Morze” z niezbędnymi załącznikami wyszczególnionymi w sekcji B.VIII. Informacja o załącznikach,
2. Oświadczenie do wniosku o dofinansowanie w ramach priorytetu 4 Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartym w Programie Operacyjnym „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020, dotyczące realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych,
3. Oświadczenie do wniosku o dofinansowanie w ramach priorytetu 4 Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartym w Programie Operacyjnym „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020, dotyczące niezakończenia operacji,
4. Fiszka projektowa
5. Dokumenty, zaświadczenia, certyfikaty lub inne załączniki potwierdzające zgodność operacji z celami Lokalnej Strategii Rozwoju SRLGD oraz z lokalnymi kryteriami wyboru operacji.

Wszystkie dokumenty składamy:

- w 2 egzemplarzach papierowych,
- 1 wersji elektronicznej tj. na płycie CD,
- osobiście w Biurze SRLGD „Morze i Parsęta”

Informacja o miejscu udostępniania niezbędnych dokumentów o udzielenie wsparcia:

1. Biuro Stowarzyszenia Rybacka Lokalna Grupa Działania „Morze i Parsęta” ul. Dworcowa 12, 78-100 Kołobrzeg, w dniach: poniedziałek-piątek w godz. 8.30-15.00.
2. strony internetowe:
SRLGD „Morze i Parsęta” – <http://morzeiparseta.pl/ogloszenia-i-plakaty/>
Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego: <http://poryby.wzp.pl/>
Wszelkie dodatkowe informacje można uzyskać dzwoniąc pod nr tel. 517 797 782; 789 393 153; 94 3545753 oraz drogą elektroniczną biuro@morzeiparseta.pl

OBOWIĄZKOWA SEGREGACJA ŚMIECI !!! Od 6 września 2019 r. za brak selektywnej zbiórki odpadów będą sankcje

Weszła w życie nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zmiany w prawie wprowadzają m.in. obowiązek segregacji odpadów. Kto musi złożyć nową deklarację śmieciową? **Właściciele nieruchomości, którzy do tej pory zadeklarowali brak segregacji odpadów, muszą złożyć w Urzędzie Gminy nową deklarację, w której należy określić selektywny sposób zbierania odpadów.**

Sankcja za brak segregowania odpadów wynosić może co najmniej dwukrotność opłaty śmieciowej, a maksymalnie jej czterokrotność.

Przypominamy rolnikom o obowiązkach wynikających z ustawy o odpadach

Rozwój rolnictwa powoduje wzrost odpadów wytwarzanych w gospodarstwach rolnych. Mamy do czynienia z coraz większą ilością odpadów uciążliwych, takich jak opakowania po nawozach mineralnych, środkach ochrony roślin, olejach i smarach do ciągników i maszyn rolniczych, których nie wolno oddawać do punktu zbiórki czy składowania odpadów komunalnych. Niedopuszczalne jest również spalanie opakowań po pestycydach w piecach czy wykorzystywanie ich jako materiał wtórny. Wszelkie tego typu praktyki powodują przedostanie się niebezpiecznego środka do gleb, wód i powietrza, co może stanowić poważne zagrożenie zarówno dla środowiska, jak też dla zdrowia i życia ludzi. Zmieniające się technologie w produkcji zwierzęcej generują znaczne ilości odpadów w postaci folii kiszonkarskich. Wszystko to powoduje, że w gospodarstwach rolnych pojawia się coraz więcej odpadów niebezpiecznych. Już ilość powyżej 100 kg takich odpadów nakłada na rolników kolejne obowiązki administracyjne.

Zgodnie z art. 71 pkt 1 ustawy o odpadach „uproszczoną ewidencję odpadów z zastosowaniem jedynie karty przekazania odpadów prowadzą podmioty, które:

- wytwarzają odpady niebezpieczne w ilości do 100 kilogramów rocznie,
- wytwarzają odpady inne niż niebezpieczne, niebędące odpadami komunalnymi, w ilości do 5 ton rocznie”.

Jeżeli rocznie w gospodarstwie rolnym wytwarza się ponad 100 kg odpadów niebezpiecznych lub ponad 5 ton odpadów innych niż niebezpieczne lub komunalne, to rolnik jest zobowiązany do prowadzenia pełnej ewidencji odpadów, za pomocą karty przekazania odpadów i karty ewidencji odpadów.

Ze względu na wytwarzanie odpadów w ramach prowadzenia gospodarstwa rolnego i obowiązek sporządzania ewidencji odpadów, rolnik jest zobowiązany złożyć wniosek do marszałka województwa w celu uzyskania wpisu do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami. Rejestr ten został utworzony 24.01.2018r. Marszałek województwa do-

konuje wpisu do ww. rejestru na wniosek wytwórców odpadów obowiązanych do prowadzenia ewidencji. Druk wniosku o wpis do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami można pobrać ze strony Urzędu Marszałkowskiego. We wniosku rolnik wypełnia Dział I (Dane podmiotu) pkt. 1 i 4., załącza oświadczenie, a także informację, jakiego rodzaju odpady wprowadza podając ich kod i opis.

Przykładowe kody odpadów najczęściej występujących w gospodarstwach:

- 150110* – opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone;
- 160107* – filtry olejowe;
- 130208* – inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe.

Pełen katalog odpadów ze wskazaniem odpadów niebezpiecznych znajdziemy w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów.

Ze względu na wytwarzanie odpadów w ramach prowadzenia gospodarstwa rolnego i obowiązek sporządzania pełnej ewidencji odpadów, **rolnik zobowiązany jest do sporządzania rocznych zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów oraz przesyłania ww. zestawień do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego w terminie do 15 marca roku następnego.** Powyższe wynika z art. 75 ust. 1 pkt 1 ustawy o odpadach, który mówi, że „roczne sprawozdanie o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami sporządza: wytwórca obowiązany do prowadzenia ewidencji odpadów (...)”.

Jak wynika z powyższego, rolnicy powinni bardzo poważnie potraktować nie tylko właściwe postępowanie z odpadami rolniczymi i odpadami niebezpiecznymi, ale także poprawnie prowadzić ewidencję i sprawozdawczość dotyczącą odpadów.

Bezpłatna zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów niebezpiecznych, odzieży używanej

Wójt Gminy Rymań informuje, że **24 października 2019r. (czwartek)** na terenie Gminy Rymań zostanie przeprowadzona zbiórka odpadów problemowych.

Zbiórka obejmować będzie:

- meble kuchenne, pokojowe tj.: wersalki, sofy, krzesła, fotele, półki, regały, szafy, stoły, narożniki, itp.:
- zabawki, odzież, tekstylia, obuwie, dywany, materace, itp.:
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, niesprawne telefony komórkowe, roboty kuchenne, pralki, lodówki, suszarki, żelazka, telewizory, komputery, monitory, klawiatury itp.:

- odpady niebezpieczne.

Odpadami niebezpiecznymi są m.in. akumulatory, żarówki, lampy, świetlówki, farby, lakiery, rozpuszczalniki, stosowane w domu środki dezynfekcyjne i owadobójcze wraz z opakowaniami. W istotny sposób zagrażają one środowisku oraz zdrowiu ludzi, stąd niezbędne jest ich usuwanie i unieszkodliwianie.

Podczas zbiórki nie będą odbierane następujące rodzaje odpadów: azbest, papa, opony, odpady w ilościach wskazujących na to, iż pochodzą z działalności gospodarczej, odpady nieoznaczone, niemożliwe do zidentyfikowania, odpady wskazujące na źródło pochodzenia inne niż z gospodarstwa domowego.

Wszystkie odpady powinny być wystawione w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu, **nie wcześniej niż w dniu zbiórki to jest 24 października 2019 r. do godziny 10.00 w wyznaczonych miejscowościach:**

DĘBICA - przy sali wiejskiej oraz przy przystanku

LESZCZYN - przy sklepie

RYMAŃ - parking przy ulicy Koszalińskiej (vis-a-vis banku PBS)

RYMAŃ - na osiedlu przy ulicy Polnej

RZESZNIKOWO - przy sali wiejskiej

SKRZYDŁOWO - przy wiacie autobusowej

STARNIN - przy sali wiejskiej

KINOWO - przy sali wiejskiej

JARKOWO - przy sali wiejskiej

GORAWINO - na osiedlu

GORAWINO - przy sali wiejskiej

DROZDOWO - na wydzielonym placu przy Remizie OSP

Bezpłatna Zbiórka odpadów remontowych

Wójt Gminy Rymań informuje, że **25 października 2019 r. (piątek)** na terenie Gminy Rymań zostanie zorganizowana zbiórka odpadów, które pochodzą **z drobnych prac remontowych** przeprowadzonych samodzielnie w gospodarstwie domowym. Wymienione odpady zgromadzone w jednym worku **do maks. 100 kg** będą odbierane w dniu zbiórki sprzed nieruchomości poszczególnych miejscowości po wcześniejszym zgłoszeniu pracownikowi Urzędu Gminy w Rymaniu (**tel. 94 35 34 821, pokój nr 21**).

Odpady należy wystawić przed nieruchomością **do godz. 10:00.**

Odpady remontowe pochodzące z gospodarstw domowych, które powstały w wyniku świadczenia usług remontowych, budowlanych czy rozbiórkowych, powinny być odebrane i zagospodarowane przez firmę wykonującą taką usługę.

Pamiętajmy, że odpady remontowe należy ustawić w miejscu umożliwiającym dojazd samochodem odbierającym odpady.

Nowy obowiązek przedsiębiorców !!!

Zgodnie z art. 6 ust. 27 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579), **przedsiębiorcy prowadzący jednostki handlu detalicznego lub hurtowego, w których są oferowane torby na zakupy z tworzywa sztucznego, objęte opłatą recyklingową, o której mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, powinni uzyskać wpis do Rejestru – BDO na wniosek.** Obowiązek ten należy wypełnić **31 grudnia 2019 r.**

W związku z powyższym informujemy, że ww. podmioty powinny w formularzu rejestrowym określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie wzorów formularza rejestrowego, formularza aktualizacyjnego i formularza o wykreśleniu z rejestru (Dz. U. z 2018 poz. 2528 i z 2019 r. poz. 919) wypełnić Dział I wniosku o wpis, a pozostałe dane zaktualizują po 1 stycznia 2020 r. kiedy uruchomiony zostanie elektroniczny wniosek rejestrowy.

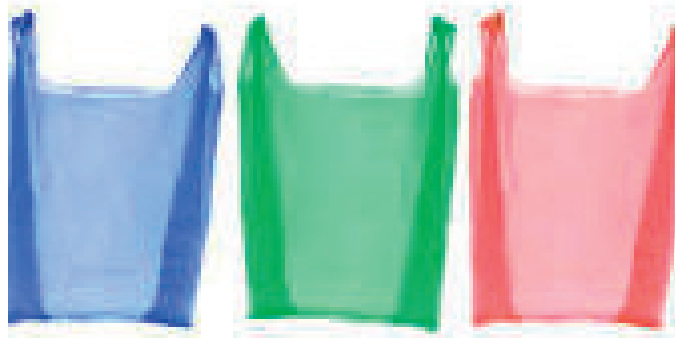
Obowiązek pobierania opłaty recyklingowej od nabywającego torbę na zakupy z tworzywa sztucznego

Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego, w której są oferowane torby na zakupy z tworzywa sztucznego przeznaczone do pakowania produktów oferowanych w tej jednostce, jest obowiązany pobrać opłatę recyklingową od nabywającego torbę na zakupy z tworzywa sztucznego.

Opłaty recyklingowej nie pobiera się od nabywającego bardzo lekką torbę na zakupy z tworzywa sztucznego. Maksymalna stawka opłaty recyklingowej wynosi 1 zł za sztukę torby na zakupy z tworzywa sztucznego.

Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, stawkę opłaty recyklingowej, kierując się koniecznością trwałego zmniejszenia zużycia toreb na zakupy z tworzywa sztucznego oraz mając na uwadze ich negatywny wpływ na środowisko, a także akceptowalny społecznie poziom stawki opłaty recyklingowej. **Pobrana opłata recyklingowa jest wnoszona na odrębny rachunek bankowy prowadzony przez marszałka województwa do dnia 15 marca roku następującego po roku kalendarzowym, w którym została pobrana.**

W przypadku gdy przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego nie wniósł, pobranej od nabywających lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego, opłaty recyklingowej albo wniósł opłatę niższą od należnej, marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, wysokość zaległości z tytułu opłaty recyklingowej, stosując stawkę opłaty obowiązującą w roku kalendarzowym, w którym ten przedsiębiorca był obowiązany pobrać opłatę recyklingową. W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, dodatkową opłatę recyklingową w wysokości odpowiadającej 50% kwoty niewniesionej opłaty recyklingowej.

Marszałek województwa prowadzi odrębny rachunek bankowy w celu gromadzenia i przekazywania wpływów z tytułu opłaty recyklingowej oraz dodatkowej opłaty recyklingowej. Minister właściwy do spraw środowiska sporządza i przekazuje Komisji Europejskiej sprawozdanie o liczbie wydanych lekkich toreb na zakupy z tworzywa sztucznego w danym roku kalendarzowym.

Sprawozdanie za rok 2019 będzie sporządzane w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (tzw. BDO).

W skrócie

- Jeżeli na terenie firmy wytwarzane są odpady inne niż komunalne, przedsiębiorca zobowiązany jest do prowadzenia ewidencji odpadów.
- W zależności od ilości wytwarzanych odpadów ewidencja prowadzona powinna być w sposób uproszczony (karty przekazania odpadów) lub pełny (dodatkowo karty ewidencji odpadów).
- Wytwarzane odpady należy klasyfikować według źródła ich powstawania, przypisując im odpowiedni kod zgodny z katalogiem odpadów. Ewidencja odpadów powinna być prowadzona dla każdego rodzaju odpadu oddzielnie.
- Na podstawie prowadzonej ewidencji odpadów do dnia 15 marca każdego roku należy przesłać marszałkowi województwa właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania odpadów zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilościach odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- W sprawozdaniu umieszcza się informacje o rodzaju i ilości poszczególnych odpadów (innych niż komunalne), które zostały wytworzone na terenie działalności firmy w danym roku kalendarzowym.
- Informacje dotyczące obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów i sprawozdawczości znajdują się zazwyczaj na stronach internetowych urzędów marszałkowskich.

Dla jakich odpadów wytwarzanych na terenie firmy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wymagane jest prowadzenie ewidencji odpadów ?

Niedziałający komputer, uszkodzona świetlówka, zużyta bateria, czy wybrakowany produkt to wszystko odpady, które mogą pojawić się w prawie każdej firmie. Wytwarzanie odpadów wymaga ich ewidencjonowania i corocznego przesyłania sprawozdania. Odpadem jest każda substancja lub przedmiot, których pozbywamy się, zamierzamy się pozbyć lub do pozbycia których jesteśmy zobowiązani. **Odpady powstające w firmie możemy podzielić na dwie kategorie:**

odpady komunalne

odpady inne - wytwarzane w związku z prowadzoną działalnością

Odpady komunalne powstające na terenie firmy to takie, które ze względu na swój charakter, skład i wytwarzane ilości są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Dodatkowo odpady te, żeby mogły być zaklasyfikowane jako komunalne nie mogą posiadać cech odpadów niebezpiecznych (np. palność, toksyczność, zawartość substancji szkodliwych dla zdrowia, środowiska). Takie kryteria spełniają głównie odpady powstające w związku z przebywaniem pracowników na terenie firmy (opakowania po produktach spożywczych, butelki po napojach, itp.), podobnie odpady powstające w biurze (np. papier biurowy, opakowania kartonowe w niewielkiej ilości).

Wszystkie wytwarzane odpady, które nie będą spełniały powyższych kryteriów będą stanowiły odpady inne. **Dla takich odpadów, innych niż komunalne należy prowadzić ewidencję.**

Ewidencja odpadów prowadzona jest dla każdego rodzaju odpadu odrębnie, dlatego każdy odpad powstający na terenie firmy powinien zostać właściwie sklasyfikowany według źródła jego powstawania oraz posiadać odpowiedni, sześciocyfrowy kod określający jego rodzaj. Przyporządkowanie odpowiedniego kodu do

wytworzonego odpadu umożliwi katalog odpadów, który znajduje się w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014r. w sprawie katalogu odpadów.

Dla odpadów innych niż komunalne wytwarzanych na terenie firmy wymagane jest prowadzenie ewidencji odpadów z zastosowaniem następujących dokumentów:

- **kart przekazania odpadów (jeżeli w firmie powstaje rocznie nie więcej niż 100 kg odpadów niebezpiecznych lub nie więcej niż 5000 kg/rok odpadów innych niż niebezpieczne),**

- **kart przekazania i kart ewidencji odpadów** (w przypadku przekroczenia tych ilości).

Karta przekazania odpadu jest podstawowym dokumentem dotyczącym ewidencji odpadów i stanowi dowód prawidłowego przekazania odpadów do uprawnionych odbiorców.

Karta ewidencji odpadu to dokument, który przedstawia historię odpadu. Wpisów do takich kart dokonuje się na podstawie kart przekazania odpadu, co miesiąc, przez dany rok kalendarzowy. Wzory kart odpadów określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów.

Przykładowo do ewidencji odpadów zobowiązane są warsztaty samochodowe, gabinety stomatologiczne oraz lekarskie, weterynarze, firmy budowlane i wykonujące remonty, sklepy lub hurtownie, zakłady fryzjerskie lub kosmetyczne itp.

Ewidencji nie podlegają pewne ilości i rodzaje odpadów, które zostały wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie rodzajów odpadów i ilości odpadów, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów.

RODZAJE ODPADÓW I ILOŚĆ ODPADÓW, DLA KTÓRYCH NIE MA OBOWIĄZKU PROWADZENIA EWIDENCJI ODPADÓW:

Lp.	Rodzaj odpadów	Kod odpadów ^{*)}	Ilość odpadów [Mg]/rok
1	Odpadowa masa roślinna	02 01 03	bez ograniczeń
2	Odchody zwierzęce	02 01 06	bez ograniczeń
3	Odpady kory i korka	03 01 01	do 10
4	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir inne niż wymienione w 03 01 04	03 01 05	do 10
5	Odpadowy toner drukarski inny niż wymieniony w 08 03 17	08 03 18	do 0,1
6	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	15 02 03	do 0,1
7	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	16 02 14	0,005
8	Elementy usunięte ze zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	16 02 16	0,005
9	Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03)	16 06 04	0,005
10	Inne baterie i akumulatory	16 06 05	0,005
11	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17 01 01	do 5
12	Gruz ceglany	17 01 02	do 5
13	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	17 01 03	do 5
14	Drewno	17 02 01	do 5
15	Szkło	17 02 02	do 5
16	Tworzywa sztuczne	17 02 03	do 5
17	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	17 05 04	do 5
18	Materiały budowlane zawierające gips inne niż wymienione w 17 08 01	17 08 02	do 5

Na podstawie kart przekazania odpadów (oraz kart ewidencji odpadów) przedsiębiorcy zobowiązani są do sporządzenia sprawozdania – **zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilościach wytwarzanych odpadów**. Sprawozdanie powinno zawierać informacje o rodzaju i ilości poszczególnych odpadów (innych niż komunalne), które zostały wytworzone na terenie firmy w danym roku kalendarzowym. Wzór sprawozdania znajduje się w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 roku w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych. Informacje dotyczące obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów i sprawozdawczości znajdują się na stronach internetowych urzędów marszałkowskich. Zbiorcze zestawienie powinno być sporządzane raz w roku **do 15 marca** za poprzedni rok kalendarzowy przekazane do marszałka województwa właściwego ze względu na miejsce wytwarzania odpadów.

Obowiązek mieszkańca – zgłoszenie rodzaju posiadanego zbiornika bezodpływowego (szambo) i przydomowych oczyszczalni ścieków

Wójt Gminy Rymań informuje, iż w związku z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1454 z późn. zm.) gmina ma obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

W związku z powyższym właściciele nieruchomości położonych na terenie Gminy Rymań, **które nie są podłączone do kanalizacji sanitarnej**, zobowiązani są do dokonania zgłoszenia, dotyczącego posiadanego zbiornika bezodpływowego (szamba) lub przydomowej oczyszczalni ścieków do gminnej ewidencji.

Na podstawie art. 3 powołanej wyżej ustawy gminy prowadzi ewidencję:

- zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej;
- przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej.

Właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi.

Zgłoszenia obejmują podstawowe informacje umożliwiające prowadzenie ewidencji, m.in. adres nieruchomości, liczbę mieszkańców, a także dane techniczne dotyczące zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków. Druki zgłoszenia dostępne są w Urzędzie Gminy w Rymaniu oraz na stronie internetowej www.ryman.pl w dziale gospodarka odpadami.

Eksploatacja przydomowej oczyszczalni ścieków na terenie gminy wymaga dokonania zgłoszenia Wójtowi Gminy Rymań zgodnie z art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.).

Wykaz przedsiębiorców posiadających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych na terenie Gminy Rymań

Lp.	Firma	Kontakt
1.	Zakład Usług Drogowo – Mostowo - Transportowych Jan Kruszewski, Redlino 50, 78-200 Białogard uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych na terenie Gminy Rymań	94 312 77 75
2.	Przedsiębiorstwo WC SERWIS Sp. z o.o. Sp.k., ul. Szybowa 2, 41-808 Zabrze uzyskało zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych z przenośnych toalet rozstawianych na terenie Gminy Rymań dla firm budowlanych, organizatorów imprez plenerowych oraz punktów gastronomicznych	32 278 45 31

